

Sygn. akt III AUa 1970/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Procek (spr.)
Sędziowie	SSA Jolanta Pietrzak SSA Tadeusz Szweda
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2018r. w Katowicach

sprawy z odwołania S. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Częstochowie z dnia 9 sierpnia 2018r. sygn. akt IV U 700/18

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. na rzecz ubezpieczonego S. J. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA T.Szweda

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1970/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2018r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie w punkcie 1 zmienił decyzję organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 20 kwietnia 2018r. i przyznał

ubezpieczonemu S. J. prawo do - opisanej normą art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 30 kwietnia 2018r., zaś w punkcie 2 orzekł o kosztach procesu.

W uzasadnieniu przedstawionej decyzji organ rentowy wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999r. ubezpieczony nie udowodnił co najmniej piętnastoletniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy ustalił, iż ubezpieczony S. J., urodzony (...), nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego i w dniu 9 kwietnia 2018r. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury. Z załączonych do wniosku dokumentów wynika, że na dzień 1 stycznia 1999r. wnioskodawca legitymuje się ogólnym stażem emerytalnym w wymiarze 25 lat, 1 miesiąca i 6 dni. Nadto organ rentowy przyjął, że ubezpieczony legitymuje się okresem wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wymiarze 14 lat, 8 miesięcy i 7 dni, do którego zaliczył okres zatrudnienia od 2 stycznia 1984r. do 31 grudnia 1998r., z wyłączeniem przypadających w tym czasie nieskładkowych okresów niezdolności do pracy z powodu choroby.

Jednocześnie Sąd ten ustalił, iż w okresie od 2 stycznia 1984r. do 30 kwietnia 2015r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w W., w tym, w istotnym dla sprawy okresie od 2 stycznia 1984r. do 31 grudnia 1998r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy wytwarzaniu, oczyszczaniu i przesyłaniu gazu węglowego i ziemnego w przemyśle gazowniczym, na stanowisku montera sieci gazowej. W okresach od 30 grudnia 1991r. do 5 stycznia 1992r., od 16 do 24 grudnia 1993r., od 22 do 26 sierpnia 1994r., od 29 sierpnia do 7 września 1994r., od 11 do 30 kwietnia 1995r., od 3 do 11 czerwca 1995r., 10 lipca 1995r. oraz od 2 kwietnia do 24 maja 1996r. ubezpieczony był nieobecny w pracy z powodu choroby. Innych nieobecności w pracy w okresie od stycznia 1984r. do 31 grudnia 1998r. odwołujący nie posiadał.

Odnosząc się do zgłoszonego przez ubezpieczonego żądania, Sąd Okręgowy przywołał przepisy art. 32 i art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017r., poz. 1383 - dalej jako ustawa emerytalna) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 z późn. zm.), podnosząc, iż istota sporu sprowadza się do wyjaśnienia czy ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się co najmniej piętnastoletnim okresem stażu pracy w szczególnym charakterze.

Zdaniem tegoż Sądu, wyłączenie z okresów zatrudnienia w szczególnym charakterze okresów niezdolności do pracy, za które ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby, jest nieprawidłowe. Skoro bowiem przepis art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej odsyła do art. 32 ustawy jedynie w zakresie przewidzianego w nim wieku emerytalnego, to przepis art. 32 ust. 1a nie ma zastosowania do ubezpieczonych ubiegających się o przyznanie wcześniejszej emerytury na podstawie przepisu przejściowego, jakim jest art. 184.

Sąd Okręgowy w pełni podzielił pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z 13 lipca 2011r. (I UK 12/11), że zastosowanie przepisu art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalnej (wprowadzonego ustawą z 20 kwietnia 2004r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw) uzasadnione jest jedynie wobec tych osób, które przed dniem jego wejścia w życie, czyli przed 1 lipca 2004r., nie spełniły wszystkich warunków nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku wynikających z art. 184 ust. 1 ustawy. Prawo do emerytury na podstawie tego ostatniego przepisu przysługuje bowiem temu ubezpieczonemu, który spełnia warunki określone w tym przepisie,

niezależnie od tego, kiedy osiągnął wiek przewidziany w art. 32 tej ustawy. Jednocześnie wyłączenie okresów zwolnień lekarskich i urlopów macierzyńskich wynika tylko i wyłącznie z art. 32 ust. 1a pkt 1, który datą nawiązuje do dnia wejścia w życie ustawy z 17 października 1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent, w której poprzednia definicja okresu pracy w szczególnych warunkach pozostała niezmienną. Okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze obejmował zarówno okresy składkowe,

jak i okresy nieskładkowe, jeżeli mieściły się one w okresie wykonywania pracy zgodnie

z umową o pracę, zatem zaliczało się m.in. okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania stosunku pracy przypadające po dniu wejścia w życie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent. Zatem, na gruncie przepisów prawa (z wyłączeniem art. 32 ust. 1a pkt 1), w tym i § 2 rozporządzenia, nie ma przeszkód do uwzględnienia w stażu szczególnym także okresów zwolnień lekarskich.

Sąd Okręgowy - powtarzając za Sądem Najwyższym - wywiódł, iż w przepisie art. 184 ustawy emerytalnej ustawodawca utrwalił sytuację prawną osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarowały ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym; przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, czyli zobowiązania się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego, przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Gwarancji przyszłego prawa do emerytury złożonej wobec osób, o których mowa w art. 184 ustawy emerytalnej, ustawodawca nie mógł już naruszyć przez ustalenie innego sposobu wyliczenia ich stażu ubezpieczenia. Stąd ocena, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999r. określonego w art. 184 ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach (szczególnym charakterze) wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1, obowiązujących po 1 lipca 2004r. Pogląd ten wzmacnia treść art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej, odsyłającego w zakresie warunków emerytalnych do przepisów dotychczasowych (obowiązujących przed 1 stycznia 1999r.).

Zatem, w ocenie Sądu Okręgowego szczególny staż emerytalny S. J., ustalany na dzień 1 stycznia 1999r., winien być wyliczony z pominięciem uregulowania zawartego w art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalnej, czyli łącznie z przypadającymi w okresie zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. okresami korzystania z zasiłków chorobowych wymienionych w przedstawionym przez organ rentowy zestawieniu - karcie przebiegu zatrudnienia. Wobec powyższego - po doliczeniu okresów przebywania na zwolnieniu lekarskim po dniu 14 listopada 1991r. do okresu pracy w szczególnym charakterze, uwzględnionego przez ZUS w wymiarze 14 lat, 8 miesięcy i 7 dni - ubezpieczony legitymuje się piętnastoletnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴

§ 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku. O kosztach zastępstwa procesowego orzekł na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., przy zastosowaniu § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800 ze zm.).

W apelacji od przedstawionego rozstrzygnięcia organ rentowy zarzucił Sądowi pierwszej instancji:

1. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie ustaleń sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego;
2. naruszenie art. 184 ustawy emerytalnej w związku z § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez przyznanie S. J. prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, mimo niespełniania przesłanek do takiego rozstrzygnięcia.

W oparciu o zaprezentowane zarzuty, apelujący organ rentowy wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego za obie instancje.

Zdaniem apelującego, przepis art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej stanowi wyraźnie,

że do stażu warunkującego nabycie prawa do emerytury zalicza się wyłącznie okresy faktycznego wykonywania prac wymienionych w załączniku do rozporządzenia, co oznacza że nie uwzględnia się między innymi przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Taka właśnie sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie, albowiem wnioskodawca w latach 1991-1998 wielokrotnie przebywał na zwolnieniu lekarskim i pobierał z tego tytułu świadczenie. Sąd pierwszej instancji winien zatem - w ocenie skarżącego - z uznanego okresu pracy w szczególnych warunkach odliczyć okresy pobierania wynagrodzenia za okres niezdolności do pracy oraz okresy pobierania zasiłków chorobowych.

Ubezpieczony wniósł o oddalenie apelacji oraz o zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Przyjmując ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji jako własne uznał, że apelacja jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, a następnie przeprowadził trafną subsumcję ustaleń faktycznych do mających zastosowanie przepisów prawa materialnego.

Otóż bowiem Sąd drugiej instancji w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego zaprezentowane w motywach zaskarżonego wyroku, podnosząc jedynie w uzupełnieniu przytoczonej argumentacji, iż w judykaturze i nauce prawa rzeczywiście utrwalił się przekonujący pogląd, że wykazanie na dzień 1 stycznia 1999r. określonego w art. 184 ustawy emerytalnej, okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających

z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy obowiązujących po dniu 1 lipca 2004r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 23 kwietnia 2010r., II UK 313/09; z 13 lipca 2011r., I UK 12/11; z 18 lipca 2007r., I UK 62/07 oraz z dnia 7 października 2014r., I UK 51/14), a także Emerytury i renty

z Funduszu Ubezpieczeń społecznych. Emerytury pomostowe. Komentarz pod red.

B. Gudowskiej i K. Ślebzaka, C.H.Beck, W-wa 2013, str. 323 - 3240). W tym stanie rzeczy, skoro niezasadnym jest twierdzenie organu rentowego, że ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem należy mu odliczyć

z wykazanego okresu pracy w warunkach szczególnych okresy pobierania wynagrodzenia (art. 92 k.p.) oraz pobierania zasiłków chorobowych, zasadnie przyjął Sąd pierwszej instancji, że ubezpieczony w dacie złożenia wniosku spełnił wszystkie przesłanki warunkujące uzyskanie prawa do emerytury.

Konkludując, Sąd Apelacyjny, na mocy art. 385 k.p.c., oddalił apelację,

zaś o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzekł na zasadzie

art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., przy zastosowaniu § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

/-/SSA J.Pietrzak /-/SSA M.Procek /-/SSA T.Szweda

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR